

Жоба туралы қысқаша ақпарат

Жоба аты	AP26101905 «Қазақстанның XX ғ. бірінші жартысындағы батыс аймақтарда жүргізілген мәжбүрлі миграция процесіне реципиент-ел ретінде қатысу тарихы
Жоба өзектілігі	Мәжбүрлеу әдісіне негізделген, сондай-ақ табиғи және антропогендік себептерге байланысты өміріне және тіршілігіне қауіп төнген адамдардың миграциялық қозғалысы мәжбүрлі миграция ретінде сипатталады. Тарихнамалық талдау батыс аймақтар тұрғындарының Қазақстанға мәжбүрлі түрде көшірілу мәселесінің жеткілікті зерттелмегенін көрсетеді. Жарық көрген зерттеулер негізінен ақпараттық сипатта ғана, қазақстандық еңбектердің аналитикалық бөлігі депортация мен кеңес өкіметінің қуғын-сүргін саясатының өзара байланыстарын анықтауға арналған, осының өзі мәжбүрлі миграцияның біз таңдаған аспектілерін және осы процеске Қазақстанның қабылдаушы ел ретінде қатысуы тарихын зерттеудің маңыздылығын көрсетеді. Жоба нәтижелерінің маңыздылығын негіздейтін ғылыми қажеттілік мәжбүрлі миграцияның іртүрлі бағыттарының тарихын дүниежүзілік тарихи процестің XX ғ.бірінші жартысында дамуы аясында зерттеумен байланысты. дүниежүзілік тарихи процестің XX ғ.бірінші жартысында дамуының негізгі мәні демократия мен реакцияның альтернативтік даму жолдарын талдауға бағытталған күресімен анықталады.
Жоба мақсаты	Жобаның мақсаты – батыс аймақтардан шыққан мәжбүрлі мигранттардың негізгі категорияларын анықтау, олардың жергілікті қоғамға бейімдену жағдайларын зерттеу, Қазақстанның XX ғасырдың бірінші жартысындағы миграциялық ағындағы реципиент-ел ретіндегі рөлін көрсету, миграциялық ағындардың қазақ қоғамының дамуына тигізген ықпалын анықтау және Қазақстан Республикасында миграцияны реттеу жүйесін жетілдіру бағытындағы кейбір ұсыныстарды даярлау.
Жоба міндеттері	1. Батыс аймақтардан шыққан мәжбүрлі миграцияның осы аталған кезеңінің (XX ғ.бірінші жартысы) ерекшеліктерін анықтау. 2. Батыс аймақтардан шыққан мәжбүрлі миграцияның халықаралық-құқықтық негіздерін зерттеу. 3. Кеңес өкіметінің сыртқы және ішкі саясаты факторлары мен халықтарды депортациялаудың өзара байланыстары мен ықпалдастығын анықтау. 4. Батыс аймақтардың халқын Қазақстанға депортациялауды мәжбүрлі миграцияның негізгі категориясы ретінде зерттеу.

	5. Соғыс тұтқындарын мәжбүрлі миграцияның айрықша категориясы ретінде алып, осы мәселенің халықаралық-құқықтық аспектілерін зерттеу. 6. Мәжбүрлі миграцияның жалпы ағынынан әлі жеке категория ретінде бөлініп алынбаған топтарды анықтау. 7. Қазақстанның XX ғасырдың бірінші жартысындағы миграциялық үдерістегі реципиенттөл ретіндегі рөлін анықтау. 8. Қазақстан жерінде мәжбүрлі мигранттарды орналастыру жағдайларын зерттеу. 9. Мәжбүрлі мигранттардың негізгі категорияларының жергілікті ұғамның жағдайларына бейімделу ерекшеліктерін және мәжбүрлі мигранттардың қазақ қоғамына ықпалының деңгейлік көлемін анықтау.
Күтілетін және қол жеткізілген нәтижелер	Күтілетін практикалық нәтижелер: 1. Web of Science базасының Social Science Citation Index, Science Citation Index Expanded, Arts and Humanities Citation Index-те индекстелетін және (немесе) Scopus базасында CiteScore бойынша 35-тен (отыз бес) кем емес процентиі бар рецензияланатын ғылыми басылымда кемінде 3 (үш) мақала немесе шолу жариялау. 2. ҒЖБССҚК ұсынған рецензияланатын отандық және шетелдік ғылыми басылымдарда 5 (бес) мақала немесе шолу жариялау, 3. 1-ден (бірден) кем емес философия докторын (PhD) даярлау. 4. Жоба тақырыбы бойынша қазақстандық баспада 1 (бір) монография шығару. 5. Авторлық құқық куәлігін алу. 6. 1 (бір) құжаттар және материалдар жинағын шығару. 7. Жоба тақырыбы бойынша дөңгелек үстел өткізу. 8. Жобаны іске асыру нәтижелерін БАҚ беттерінде мақалалар мен сұқбаттар жариялау арқылы көпшілікке таныстыру. Қол жеткізілген нәтижелер: 1. РФ және ҚР архивтерінде ізденіс-зерттеу жұмыстары жүргізілді, елдің батыс аймақтары тұрғындарын депортациялау және еуропалық саяси эмиграция тарихына өатысты деректер жинақталды. 2. Scopus ғылыми-өлшемдік базасында индекстелетін пәнаралық журналда 2 мақала жарияланды. 3. ҒЖБМСҚК тізіміндегі журналдарға 2 мақала жарияланды. 4. Халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдарының жинағында 1 мақала жарияланды.
Зерттеу тобы мүшелерінің аты-жөні, идентификаторлары (Scopus Author ID, Researcher ID, ORCID, бар болса) және	1. Көкебаева Г.К. Scopus Author ID 56225608900 Researcher ID: ACW-4286-2022 Web of Science Researcher ID: N-8519-2014 ORCID https://orcid.org/0000-0002-6638-4663 2. Мырзабекова Р.С.

сәйкес профильдерге сілтемелер	Scopus Author ID: 56277982600 Web of Science Researcher ID: N-9619-2014 ORCID https://orcid.org/0000-0001-8622-8927 3. Стамшалов Е.И. Scopus Author ID 59988318200 ORCID https://orcid.org/0000-0003-4663-6349 4. Махмадинов Д.М. Scopus Author ID 58415738900 ORCID https://orcid.org/0000-0001-9738-161X 5. Сансызбаев Д.К. ORCID https://orcid.org/0009-0008-2853-9768 6. Бисембайұлы М. ORCID https://orcid.org/0009-0008-3743-0991
Қолдану	Осы жобаны орындау нәтижесінде алынған кейбір идеялар Қазақстанның осы мәселе бойынша жүргізетін мемлекеттік саясатының концептуалдық негіздерін жетілдіруде пайдаланылуы мүмкін.
Нақты аналогтармен салыстырғандағы басымдылығы	Жобаның әлемдік аналогтардан айырмашылығы Қазақстан архивтеріндегі жақында ғана құпиясыздандырылған және әлі де жабық қорларда сақталып отырған құжаттық деректерді анықтау, жинақтау және ғылыми айналымға қосудан көрінеді. Жоба идеясының қазақстандық аналогтардан айырмашылығы мәжбүрлі миграцияның депортация және басқа ағындарының тарихын дүниежүзілік тарихи процесс аясында, бифуркация кезеңдеріндегі қоғамдық дамудың альтернативтілігі аясында зерттеумен байланысты, мұның өзі тарихтың динамикасының синергетикалық бейнесін қолдану мүмкіндігін көрсетеді.
Жарияланымдар тізімі (URL, DOI көрсетілген)	1. Көкебаева Г.К., Бисенбайұлы М. 1940 жылдардағы Батыс Беларусь пен Батыс Украинадағы мәжбүрлі миграция және этникалық саясат // Asian Journal “Steppe Panorama”. Халықаралық электронды ғылыми журнал. - 2026. - №13 (1). – С. 125-138. DOI: 10.51943/2710-3994_2026_13_1_125-138 https://ajspiie.com/index.php/history/article/view/1553/1294 2. Көкебаева Г.К., Закарья Р., Стамшалов Е.И. Вынужденная миграция: испанские республиканцы в Казахстане // Вестник КазНПУ, серия «исторические и социально-политические науки». – 2026. – №1.– С. 3. Kokebayeva G.K., Shildebai S.K. Evacuation and repression: European migrants in Kazakhstan (first half of the 20th century) // IJASIS. 2026. Vol.12, No.3s. P.546-557. DOI: https://doi.org/10.29284/ks75d992 4. Stamshalov Y.I., Kokebayeva G.K. Forced migration: Kazakh refugees in China and the problem of their repatriation (1916–1927 // IJASIS. 2026. Vol.12, No.3s. P.558-568. DOI: https://doi.org/10.29284/zdap8s63
Патент туралы ақпарат	Жобада патент алу жоспарланбаған.